

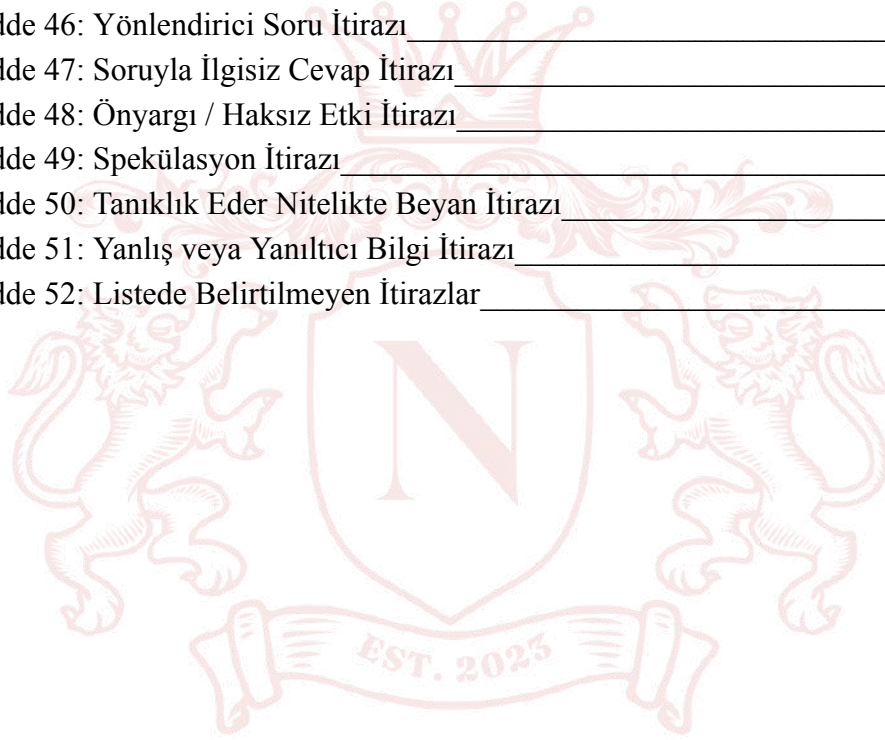
The Tradition
NEMESIS
COURT SIMULATIONS

PROSEDÜR KURALLARI

NEMESİS USUL KURALLARI	3
A. GENEL HÜKÜMLER	3
Madde 1: Kapsam	3
Madde 2: Resmî Dil	3
Madde 3: Kıyafet Kuralları	3
Madde 4: Katılım	3
Madde 5: Yetki Belgeleri	4
Madde 6: Sekreteryaya	4
Madde 7: Genel Sekreter	4
Madde 8: Nezaket ve Disiplin Kuralları	5
Madde 9: Notlaşma	5
Madde 10: Elektronik Cihazlar	5
Madde 11: Toplantı Yeter Sayısı	5
B. MAHKEMENİN OLUŞUMU	6
Madde 12: Mahkeme Üyeleri	6
Madde 13: Başkan Yargıç	6
Madde 14: Başkan Yardımcısı Yargıç	6
Madde 15: Raportör / Zabıt Kâtibi	7
Madde 16: Yargıçlar / Hakemler	7
Madde 17: Vekiller	8
C. MAHKEME HUZURUNDA SÖZLÜ YARGILAMA	8
Madde 18: Yeminler	8
Madde 19: Açılış Beyanları	9
Madde 20: Delillerin Sunulması	10
Madde 21: Tanık Beyanları	11
Madde 22: Cevap ve Karşı Cevap	13
Madde 23: Yargıçlar Tarafından Tarafların Sorgulanması	14
Madde 24: Uzman Beyanları	14
Madde 25: Kapanış Beyanları	15
D. MÜZAKERELERE İLİŞKİN HÜKÜMLER	15
Madde 26	15
Madde 27: Vekillerin Çağrılması	16
Madde 28: Tour de Table	16
Madde 29: Usule İlişkin Nokta	17
Madde 30: Parlamenter Soru Noktası	17
Madde 31: Kişisel Ayrıcalık Noktası	17
Madde 32: Yönetilen Tartışma	18
Madde 33: Yönetilmeyen Tartışma	18
Madde 34: Önerge	18
Madde 35: Plaket Oylaması	19
Madde 36: Oturumun Askıya Alınması, Ertelenmesi ve Hükümün Açıklanması	19

Madde 37: Karar / Hüküm	20
E. İTİRAZLAR	20
Madde 38: İtirazlara İlişkin Genel Kurallar	20
Madde 39: Esasa Etkisizlik İtirazı	21
Madde 40: Belirsizlik İtirazı	21
Madde 41: Tartışmacı Soru İtirazı	21
Madde 42: Tanığı Sıkıştırma İtirazı	21
Madde 43: Birleşik Soru İtirazı	21
Madde 44: Ehliyetsizlik / Yetkinlik Dışı Beyan İtirazı	21
Madde 45: İlgisizlik İtirazı	22
Madde 46: Yönlendirici Soru İtirazı	22
Madde 47: Soruyla İlgisiz Cevap İtirazı	22
Madde 48: Önyargı / Haksız Etki İtirazı	22
Madde 49: Spekülasyon İtirazı	22
Madde 50: Tanıklık Eder Nitelikte Beyan İtirazı	22
Madde 51: Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi İtirazı	23
Madde 52: Listede Belirtilmeyen İtirazlar	23

NEMESIS
BY BAUMUN

NEMESİS USUL KURALLARI

A. GENEL HÜKÜMLER

Madde 1: Kapsam

İşbu Usul Kuralları, konferans kapsamında gerçekleştirilecek sözlü yargılama aşamasından önce kabul edilmiş olup, bu kurallara karşı herhangi bir itiraz veya başvuru yolu öngörülmemiştir.

İşbu Usul Kuralları hükümleri, Sekretarya tarafından aksi belirtilmedikçe, Nemesis Court Simulations 2026 Konferansı'nın, bundan sonra "NCS 2026" olarak anılacaktır, tüm oturumları boyunca uygulanır.

Usul Kuralları, ilk oturumun başlangıcında Sekretarya üyeleri tarafından Mahkeme'nin tüm üyelerine açıklanır. Mahkeme üyeleri, Sekretarya tarafından belirlenen bu kurallardan sapamaz.

Sekretarya ve Mahkeme Başkanı, işbu Usul Kuralları'nda öngörülen hükümleri, kuralların amacı ve ruhu doğrultusunda yorumlama konusunda münhasır yetkiye sahiptir.

Madde 2: Resmî Dil

NCS 2026'nın resmî dili ve çalışma dili İngilizcedir.

Sekretarya tarafından başka hiçbir dil kabul edilmeyecektir.

Madde 3: Kıyafet Kuralları

Konferans süresince resmî iş kıyafeti zorunludur.

Madde 4: Katılım

Mahkeme bünyesindeki tüm yargıçlar eşit oy hakkına sahiptir.

Önergeler ve kararlar her hâlükârda çoğunlukla kabul edilir.

Müzakereler sırasında yargıçlar, Mahkeme'nin basit çoğunluğu esasına göre karar alırlar. Oyların eşitliği hâlinde, Başkan Yargıç belirleyici oyu kullanır.

Madde 5: Yetki Belgeleri

Tüm katılımcıların yetki belgeleri, kayıt işlemiyle birlikte kabul edilmiş sayılır.

Herhangi bir üyenin hakları, imtiyazları veya yetki belgelerinde değişiklik yapılmasına ilişkin hiçbir işlem, Genel Sekreter'in yazılı onayı olmaksızın başlatılamaz.

Katılımına bir üye tarafından itiraz edilen herhangi bir temsilci, Genel Sekreter tarafından karar verilinceye kadar diğer temsilcilerle aynı haklara sahip olacak şekilde geçici olarak oturtulur.

Kayıt sırasında verilen yaka kartları, yetki belgelerinin doğrulanmasını göstermek amacıyla kullanılır. Her katılımcı, yaka kartını konferans süresince yanında bulundurmakla yükümlüdür. NCS, yaka kartı bulunmayan kişilerin katılımını sınırlama hakkını saklı tutar.

Madde 6: Sekretarya

Sekretarya; Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı, Genel Sekreter Müsteşarları ve Akademik Asistanlardan oluşur. Sekretarya, Usul Kuralları'nın uygulanmasından sorumludur. Üyeler, işbu belgede yer alan hükümlere aykırı davranış ve eylemlerden kaçınmakla yükümlüdür.

Genel Sekreter veya onun tarafından herhangi bir zamanda görevlendirilen bir Sekretarya üyesi, Mahkemelere yazılı veya sözlü beyanda bulunabilir.

Genel Sekreter, Mahkeme'ye her zaman hitap edebilir.

Genel Sekreter'in yokluğunda, ilgili Mahkeme'nin Genel Sekreter Müsteşarı Genel Sekreter'in temsilcisi olarak hareket eder ve Genel Sekreter'in görevlerini yerine getirir.

Sekretarya kararlarına karşı herhangi bir itiraz veya başvuru yolu yoktur.

Madde 7: Genel Sekreter

Genel Sekreter, NCS 2026 süresince tam yetkiye sahiptir. Genel Sekreter'in kararları ve talimatları nihai olup, bunlara uyulması zorunludur.

Genel Sekreter, yalnızca NCS 2026'ya karşı sorumlu uluslararası bir görevli sıfatını zedeleyebilecek her türlü eylemden kaçınır.

Her katılımcı, Genel Sekreter'in ve personelinin uluslararası niteliğine ve sorumluluklarına tam saygı göstermeyi ve görevlerini yerine getirirken onları etkilemeye yönelik herhangi bir girişimden kaçınmayı kabul eder.

Madde 8: Nezaket ve Disiplin Kuralları

Tüm katılımcılar, oturumlar sırasında diplomatik nezaket göstermek ve Mahkeme üyelerine en yüksek düzeyde saygı göstermekle yükümlüdür.

Bir katılımcının Usul Kuralları'nı sürekli olarak ihlal etmesi hâlinde, resmî uyarı yalnızca Genel Sekreter tarafından verilebilir.

Madde 9: Notlaşma

Yargıçlar ile Başkan Yargıç arasındaki iletişim, İdari Personel yardımıyla notlaşma yoluyla yürütülür. Notlar, NCS 2025 tarafından hazırlanan Mesaj Kâğıtları kullanılarak gönderilir.

Taraflar ile Başkan Yargıç dışındaki yargıçlar arasında ya da Davacı taraf ile Davalı taraf arasında notlaşma kesinlikle yasaktır.

Madde 10: Elektronik Cihazlar

Başkan Yargıç, vekillerin ve yargıçların elektronik cihaz kullanmasına izin verebilir; ancak gerekli gördüğü her hâlde bu cihazların kullanımını yasaklama yetkisine de sahiptir.

Elektronik cihazlar yalnızca Mahkeme yargılamasının yararına kullanılabilir.

Elektronik cihazların Mahkeme'nin amacı ve işbu belgenin hükümleri dışında kullanılması kesinlikle yasaktır.

Madde 11: Toplantı Yeter Sayısı

Her oturumun başlangıcında, kayıtlı yargıçların basit çoğunluğu, Başkan Yargıç dâhil olmak üzere, Raportör ve her iki taraftan en az bir vekil hazır bulunduğu toplantı yeter sayısı sağlanmış olur.

Toplantı yeter sayısının tespiti amacıyla her oturumun başında resmî yoklama yapılır.

Oturuma geç katılan üyeler, yargılamaya katılmak ve yoklamaya dâhil edilmek için Başkan Yargıç'a not sunmak zorundadır.

Gerekli çoğunluklar, yoklamada hazır olarak kaydedilen üyeler esas alınarak hesaplanır.

Taraflardan birinin, NCS 2025 programında ilan edilen belirlenmiş saate göre otuz dakikadan fazla gecikmesi hâlinde, Başkan Yargıç oturumu başlatma yetkisine sahiptir.

B. MAHKEMENİN OLUŞUMU

Madde 12: Mahkeme Üyeleri

Mahkeme; Başkan Yargıç, Başkan Yardımcısı Yargıç, Raportör, yargıçlar ve karşılıklı iki tarafın vekillerinden oluşur.

Madde 13: Başkan Yargıç

Başkan Yargıç, sözlü yargılamaları yönetir ve Sekreteryaya'yı temsil eder. Oturumlar sırasında Usul Kuralları'nın uygulanmasından sorumludur.

Başkan Yargıç, konferans süresince tarafsızlığını korumalıdır.

Başkan Yargıç, Mahkeme üyeleri tarafından gerçekleştirilen herhangi bir uygunsuzluğu veya kural ihlalini Sekreteryaya'ya bildirmekle yükümlüdür.

Başkan Yargıç'ın oyu, diğer yargıçların oylarıyla eşittir.

Başkan Yargıç, vekiller veya yargıçlar tarafından ileri sürülen önergeler bakımından oylama usulünü uygulamama yetkisine sahiptir ve bu önergeler hakkında karar verme konusunda tam takdir yetkisine sahiptir.

Başkan Yargıç, ayrıca Usul Kuralları'nda öngörülen hükümlere uygun hareket eder.

Madde 14: Başkan Yardımcısı Yargıç

Başkan Yardımcısı Yargıç, ilgili Başkan Yargıç'ın yardımcısı olarak görev yapar.

Başkan Yargıç'ın yokluğunda, oturumları yönetme konusunda nihai yetki Başkan Yardımcısı Yargıç'a aittir.

Raportör veya zabıt kâtibinin yokluğunda, Başkan Yardımcısı Yargıç sözlü yargılamalara ilişkin notları tutar.

Başkan Yardımcısı Yargıç da Usul Kuralları'nda öngörülen hükümlere uygun hareket eder.

Madde 15: Raportör / Zabıt Kâtibi

Raportör; Mahkeme yargılamalarına, tarafların iddialarına, yargıçların esasa ilişkin müzakerelerine, tanık beyanlarına ve Başkan Yargıç tarafından alınan usule ilişkin kararlara dair not tutmakla sorumludur. Gerekli hâllerde bu notlar müzakerelerde ve karar metninin hazırlanmasında kullanılır.

Raportör yargıç değildir ve müzakerelere veya sözlü yargılamalara katılma hakkına sahip değildir. Oylama sürecinde Raportör görüş bildiremez.

Raportör, dava hakkında kapsamlı bilgi sahibi olmak zorundadır ve yalnızca yargıçlar tarafından ileri sürülen önergeler konusunda kendisine danışılabilir.

Raportör, NCS 2025 Basın Ekibi'nin birincil iletişim kişisi olarak görev yapar. İlgili bilgiler ve güncellemeler Raportör kayıtlarından sağlanır. Ancak Raportör, yargıçlar tarafından ulaşılan esasa ilişkin sonuçları veya kararları paylaşamaz.

Madde 16: Yargıçlar / Hakemler

Yargıçlardan, davaya ilişkin ilgili vakıaları tespit etmeleri ve uygun hukuku buna göre uygulamaları beklenir. Beyanları hukuki bir temele dayanmalıdır.

Yargıçlar tarafından müzakereler sırasında ileri sürülen hukuki değerlendirmelerin karar metnine dâhil edilmesi beklenir.

Karar metni yargıçlar tarafından yazılır. Başkan Yargıç, NCS 2026'nın son oturumunda kararı açıklar. Karar, talep üzerine Mahkeme'nin tüm üyelerine gönderilir.

Yargıçlardan, verdikleri ciddi taahhüt gereği, yargılama boyunca tarafsız olmaları beklenir. Yargıçlardan herhangi birinin tarafsızlığı sağlayamaması hâlinde, Başkan Yargıç Sekretarya ile uyumlu şekilde resmî uyarıda bulunur.

Yargıçlar, yargılamanın gizliliğini zedelemekten kaçınmalıdır. Bu nedenle, müzakereler veya diğer Mahkeme işlemleriyle ilgili herhangi bir bilgiyi paylaşmamaları kuvvetle beklenir. Yargıçların tarafgirlik göstermesi veya gizli bilgileri açıklaması hâlinde, Sekretarya tarafından uyarı verilebilir.

Tüm yargıçlar, esasa ve usule ilişkin konularda eşit oy hakkına sahiptir.

Sözlü yargılama sırasında yargıçların vekillere soru sormasına izin verilebilir.

Madde 17: Vekiller

Vekiller, Davacı ve Davalı tarafların temsilcileridir.

Vekiller, yargılamaya ilişkin tüm konularda temsil ettikleri tarafın en üstün menfaatine uygun hareket etmekle yükümlüdür.

Vekiller, esasa veya usule ilişkin konularda oy kullanma hakkına sahip değildir.

Vekiller; Başkan Yargıç'ın, Sekretarya'nın ve Usul Kuralları'nın talimatlarına aykırı davranmaktan kaçınmak zorundadır. Bu tür davranış veya eylemlerin sergilenmesi hâlinde, Başkan Yargıç veya Sekretarya vekillere uyarı verebilir.

Sekretarya ve Başkan Yargıç, yargıçların tarafların duruşma öncesi sunumlarından tamamen haberdar olmasını sağlar.

Vekiller, Mahkeme huzurundaki tüm beyanlarını ayakta yapmakla yükümlüdür.

C. MAHKEME HUZURUNDA SÖZLÜ YARGILAMA

Madde 18: Yeminler

Usul Kuralları kapsamında görevlerini yerine getirmeden önce, aşağıdaki paragraflarda belirtilen yeminler Divan ve yargıçlar tarafından edilir. Yazı İşleri Görevlisi, sözlü yargılama başlamadan önce yemin eder.

Başkan Yargıç / Başkan Yardımcısı Yargıç yemini şu şekildedir:

“Mahkeme’nin Başkan Yargıcı olarak, görevlerimi yerine getirirken ve yetkilerimi kullanırken onurlu, sadık, tarafsız ve vicdanlı davranacağıma; sunumların gizliliğine ve müzakerelerin mahremiyetine saygı göstereceğime ciddi şekilde taahhüt ederim.”

Yargıç yemini şu şekildedir:

“Mahkeme’nin Yargıcı / Hakemi olarak, görevlerimi yerine getirirken ve yetkilerimi kullanırken onurlu, sadık, tarafsız ve vicdanlı davranacağıma; sunumların gizliliğine ve müzakerelerin mahremiyetine saygı göstereceğime ciddi şekilde taahhüt ederim.”

Vekil yemini şu şekildedir:

“Vicdanım ve onurum üzerine, gerçeği, bütün gerçeği ve yalnızca gerçeği söyleyeceğimi ciddiyetle beyan ederim.”

Madde 19: Açılış Beyanları

Duruşma, Davacı tarafın açılış beyanıyla başlar ve ardından Davalı tarafın açılış beyanı ile devam eder.

Açılış beyanları, esasa ilişkin dilekçelerde yer alan yazılı iddiaları vurgulamalı ve açıklığa kavuşturmalıdır. Hazırlanmış bir metinden okunan sözlü beyanlar tercih edilmez.

Açılış beyanları sırasında yargıçların soruları vekilin konuşmasını bölemez. Sorgulama, her bir tarafın açılış beyanının sonunda gerçekleştirilir.

Başkan Yargıç, açılış beyanları için ayrılan süreyi ilan eder. Bu süre her iki taraf için eşit olmalıdır.

Vekiller, sürenin ilan edilmesinden hemen sonra, açılış beyanları için ayrılan sürenin değiştirilmesi amacıyla önerge sunabilir.

Açılış beyanları, her bir taraf bakımından iki konuşmacı arasında bölüştürülemez. Her taraftan yalnızca bir vekil konuşma yapabilir.

Açılış beyanları sırasında vekillerin projektör kullanmasına izin verilmez.

Bu aşamada aşağıdaki itirazlar ileri sürülebilir:

Önyargı / Haksız Etki İtirazı

Tanıklık Eder Nitelikte Beyan İtirazı

Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi İtirazı

Madde 20: Delillerin Sunulması

Delil materyallerini ilk olarak Davacı taraf sunar; ardından Davalı taraf delillerini sunar.

Taraflar; hukuki kaynaklar, raporlar, uluslararası kuruluş kararları, haber yazıları, haritalar, grafikler, videolar, fotoğraflar, uzmanların yazılı beyanları veya davalarını destekleyen ya da davayla ilgili kabul edilen diğer her türlü materyal dâhil olmak üzere ilgili tüm delilleri sunmak zorundadır.

Her delil, sunumundan önce Mahkeme'ye ibraz edilmelidir. Yazılı yargılama aşamasında sunulmamış deliller, sözlü yargılama sırasında dikkate alınmaz.

Mahkeme, sunulan tüm delilleri ilgililik ve kabul edilebilirlik bakımından serbestçe değerlendirme yetkisine sahiptir.

Delil sunumu için ayrılan süre, Başkan Yargıç tarafından her iki taraf için eşit olacak şekilde ilan edilir. Sürenin değiştirilmesine ilişkin önerge, bu ilanın ardından kabul edilebilir.

Delillerin sunumu sırasında vekillerden, delili tanıtmaları ve ardından delilin bağlamını ve ilgisini açıklamaları beklenir. Bu amaçla projektör kullanmalarına izin verilir.

Davacı taraf delillerini sunduktan sonra, Davalı taraf aynı kurallara tabi şekilde kendi delil sunumuna geçer.

Karşı taraf, diğer tarafın delil sunumu sırasında itiraz ileri sürebilir. Bu itirazlar konuşmacının sözünü kesebilir.

Delil sunumu sırasında aşağıdaki itirazlara izin verilir:

Esasa Etkisizlik İtirazı

İlgisizlik İtirazı

Önyargı / Haksız Etki İtirazı

Delilin sunulduğı anda bilinmeyen hususlar mevcutsa, karşı taraf konuşmacının sözünü kesmeksizin Mesaj Kâğıdı aracılığıyla bu hususları yazılı olarak sunabilir.

Mahkeme tarafından esasa etkisiz görülen herhangi bir delil dikkate alınmaz ve yargıçlar nihai kararlarında bu delile atıf yapamaz.

Sunum aşaması vekiller arasında bölüştürülebilir; ancak delil sunumu aşamasında hiçbir vekile ikinci kez söz verilemez.

Avrupa Birliğı Adalet Divanı kapsamında taraflar, iddialarını desteklemek amacıyla ilgili içtihat hukukunu sunabilir.

Bu aşamada aşağıdaki itirazlar ileri sürülebilir:

Esasa Etkisizlik İtirazı

İlgisizlik İtirazı

Önyargı / Haksız Etki İtirazı

Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi İtirazı

Madde 21: Tanık Beyanları

Duruşma sırasında her taraf en fazla iki tanık gösterebilir.

Tanıkların sorgulanmasına Davacı tarafla başlanır; ardından Davalı taraf belirtilen sıraya göre devam eder.

Taraflar, müvekkillerini ek tanık olarak gösteremez. Müvekkiller, izin verilen iki tanıktan biri olarak sayılır.

Tanık listeleri; tanıkların adları, meslekleri ve davayla ilgilerini içerecek şekilde yazılı yargılama aşamasında sunulmalıdır. Sözlü yargılama sırasında yeni tanık gösterilemez.

Tüm tanıklar bakımından eşit şekilde uygulanacak tanık beyanı süresi Başkan Yargıç tarafından belirlenir. Süre uzatımına ilişkin önergeler bu açıklamadan sonra değerlendirilir.

Sorgulamadan önce vekil, her tanığı Mahkeme'ye tanıtmalı; tanığın adını, mesleğini, yaşını ve davayla ilgisini belirtmelidir.

Tanık beyanları aşağıdaki sıraya göre alınır:

Davacı tarafından gösterilen 1 numaralı tanık

Davalı tarafından gösterilen 1 numaralı tanık

Davacı tarafından gösterilen 2 numaralı tanık

Davalı tarafından gösterilen 2 numaralı tanık

Tanık beyanı, tanığı çağıran tarafın doğrudan soru yoluyla soru sormasıyla başlar. Bu tarafın başka sorusu kalmadığında “tanık sizindir” ifadesini kullanarak karşı tarafın çapraz sorguya başlamasına imkân tanır. Çapraz soru soruları, doğrudan sorgunun kapsamıyla sınırlı olmalıdır. Karşı taraf sorgusunu tamamladığında “başka sorumuz yoktur” ifadesini kullanır.

Vekiller yalnızca soru sorabilir; açıklama yapmak veya yönlendirici argüman ileri sürmek kesinlikle yasaktır.

Her bir tanık beyanı, doğrudan soru ve çapraz soru bakımından tek bir vekil tarafından yürütülmelidir. Bu aşamanın bölüştürülmesine izin verilmez.

Her tanığın beyanından sonra yargıçlar ek sorular sorabilir. Başkan Yargıç, gerekli görmesi hâlinde soru sorma süresini sınırlayabilir. Soru sayısına ilişkin bir sınırlama bulunmamakla birlikte, yargıçlar her seferinde yalnızca bir soru sorabilir ve süreç Başkan Yargıç tarafından yönetilir.

Bir yargıcın takip sorusu sormak istemesi hâlinde önerge sunması gerekir. Başkan Yargıç bu talebi kabul veya reddedebilir. Takip sorusu, önceki soruyla ilgili olmalıdır.

Tanık beyanı sırasında aşağıdaki itirazlara izin verilir:

Belirsizlik İtirazı

Tartışmacı Soru İtirazı

Tanığı Sıkıştırma İtirazı

Birleşik Soru İtirazı

Ehliyetsizlik / Yetkinlik Dışı Beyan İtirazı

Yönlendirici Soru İtirazı

Soruyla İlgisiz Cevap İtirazı

Önyargı / Haksız Etki İtirazı

Spekülasyon İtirazı

Tanıklık Eder Nitelikte Beyan İtirazı

Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi İtirazı

Madde 22: Cevap ve Karşı Cevap

Cevap ve karşı cevap aşaması, karşı tarafın iddialarına yanıt verilmesi ve sunumu yapan tarafın davasındaki eksikliklerin giderilmesi amacıyla yürütülür. Cevap ve karşı cevap; sunulan delillere, yargıçların sorularına, karşı taleplere, tanık beyanlarına ve yazılı beyanlara dayanır.

Bu aşama Davacı tarafın cevabı ile başlar; ardından Davalı tarafın karşı cevabı ile devam eder.

Cevap ve karşı cevap için ayrılan süre, Başkan Yargıç tarafından her iki taraf için eşit şekilde belirlenir ve bu sürenin değiştirilmesine ilişkin talepler değerlendirilir.

Cevap ve karşı cevap aşamasında yeni iddia ileri sürülemez.

Bu aşama iki vekil arasında bölüşdürülebilir; ancak delil sunumu aşamasında hiçbir vekil iki kez konuşamaz.

Yargıçlar, cevap ve karşı cevap sırasında sorularıyla konuşmayı kesebilir.

Karşı cevabın kapsamı, cevap aşamasında ileri sürülen hususlarla sınırlıdır.

Bu aşamada aşağıdaki itirazlar ileri sürülebilir:

Esasa Etkisizlik İtirazı

İlgisizlik İtirazı

Önyargı / Haksız Etki İtirazı

Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi İtirazı

Madde 23: Yargıçlar Tarafından Tarafların Sorgulanması

Yargıçlar her seferinde yalnızca bir soru sorar; ancak bir yargıcın sorabileceği soru sayısına ilişkin bir sınırlama yoktur.

Başkan Yargıç izin verdiği takdirde, bir yargıç takip sorusu talep edebilir. Bu hususta Başkan Yargıç tam takdir yetkisine sahiptir.

Bir soruya aynı anda yalnızca bir vekil cevap verebilir. Sorgulama sırasında cevap veren vekil, Başkan Yargıç'ın takdirine bağlı olarak en fazla otuz saniye süreyle eş vekiline danışma talebinde bulunabilir.

Yargıçlar yönlendirici soru soramaz. Yargıçların rolü, her iki tarafça sunulan vakıaların açıklığa kavuşturulmasıdır.

Yargıçlar, Mahkeme yargılaması sırasında sunulan tüm materyal ve beyanları dikkate almak zorundadır.

Madde 24: Uzman Beyanları

Yargıçlar, uzmanları Mahkeme huzuruna çağırma yetkisine sahiptir. Raportör / Zabıt Kâtibi, uzmana aşağıdaki şekilde okunması gereken yemini ettirir:

“Onurum ve vicdanım üzerine, gerçeği, bütün gerçeği ve yalnızca gerçeği söyleyeceğimi ciddiyetle beyan ederim.”

Uzmanlar, yemin altında beyanda bulunmak için gerekli hukuki niteliklere sahip olmalıdır.

Uzmanlar, çağrıldıkları belirli konular hakkında görüşlerini sunar.

Bu aşama için süre sınırı öngörülmemiştir. Divan, bu aşamanın süresine ve ne zaman sona erdirileceğine karar verir.

Madde 25: Kapanış Beyanları

Kapanış beyanları sırasında her taraf, önceki aşamalarda ispatladığı ve tartıştığı hususları kısaca özetler.

Kapanış beyanını ilk olarak Davacı taraf sunar; ardından Davalı taraf sunar.

Her bir tarafın kapanış beyanı vekiller arasında bölüşdürülemez. Yalnızca bir vekil kapanış beyanını sunabilir.

Yargıçlar, kapanış beyanları sırasında soru sorarak konuşmayı kesemez.

Kapanış beyanları için ayrılan süre Başkan Yargıç tarafından belirlenir ve ilan edilir.

Bu aşamada aşağıdaki itirazlar ileri sürülebilir:

Önyargı / Haksız Etki İtirazı

Tanıklık Eder Nitelikte Beyan İtirazı

Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi İtirazı

D. MÜZAKERELERE İLİŞKİN HÜKÜMLER

Madde 26

Müzakereler; açılış ve kapanış beyanları, delil sunumu ve tanık beyanları dâhil olmak üzere tüm sözlü yargılama aşamalarının tamamlanmasının ardından başlar.

Müzakere aşaması gizlilik içinde yürütülür. Basın ekibi üyeleri, bu aşamada Mahkeme'ye yalnızca Başkan Yargıç'ın izin vermesi hâlinde girebilir.

Yargıçların beyanda bulunurken ayağa kalkması zorunlu değildir.

Müzakereler, tartışılacak konunun belirlenmesiyle başlar. Bu süreç yargıçlar tarafından verilen bir önerge ile başlatılır. Başkan Yargıç, konuların belirlenmesinde yargıçların önerilerini dikkate alabilir.

Müzakereler, yönetilen veya yönetilmeyen tartışmalar şeklinde yürütülür. Başkan Yargıç, her tartışmada son sözü söyler ve müzakere formatı Başkan Yargıç'ın takdirine bağlı olarak değiştirilebilir.

Yönetilen tartışmalarda yargıçlar konuşmadan önce Başkan Yargıç'tan izin almak zorundadır.

Yönetilmeyen tartışmalarda yargıçlar izinsiz konuşabilir; ancak birbirlerinin sözünü kesemezler. Bir yargıcın konuşmasının aşırı uzaması ve tartışmanın akışını bozması hâlinde, Başkan Yargıç konuşmasını tamamlamasını isteyebilir.

Başkan Yargıç, her bir müzakere için ayrılan süreyi ve konuşmacılar bakımından süre sınırı uygulanıp uygulanmayacağını tartışmaların seyrine göre belirler.

Bir müzakere konusu tam olarak tartışılmamışsa, Başkan Yargıç müzakereyi sona erdirebilir, sözlü yargılamalara devam edebilir ve kalan konuları bir sonraki müzakerede ele alabilir.

Madde 27: Vekillerin Çağırılması

Mahkeme, bir yargıcın önergesi üzerine veya Başkan Yargıç'ın takdirine bağlı olarak, ek sorgulama yapılması amacıyla vekilleri çağırabilir. Çağırma önergesinin kabulü için yargıçların basit çoğunluğunun onayı gerekir.

Çağrı sırasında vekiller, aşağıdaki kurallar çerçevesinde müzakereye katılır:

- a. Katılımları kesin olarak şu hususlarla sınırlıdır:
  - i. Başkan Yargıç'ın açık izniyle yargıçların sorularını cevaplamak.
  - ii. Başkan Yargıç'ın açık izniyle diğer vekillere soru sormak.

Bu aşama için belirlenmiş bir süre sınırı yoktur; ancak Divan, tartışmaların akışına göre bu aşamayı sona erdirebilir.

Madde 28: Tour de Table

Tour de Table, Başkan Yargıç'ın takdirıyla veya önerge üzerine başlatılabilir.

Tour de Table sırasında yargıçlar, Başkan Yargıç tarafından sunulan bir meseleye ilişkin görüşlerini açıklar.

Yargıçlar soyadlarına göre alfabetik sırayla konuşur; Başkan Yargıç en son konuşur.

Başkan Yargıç, her yargıcın konuşması için eşit süre sınırı belirler.

Madde 29: Usule İlişkin Nokta

Bir Mahkeme üyesi, Usul Kuralları'nın hatalı uygulandığını fark ederse, doğrudan Divan'a usule ilişkin nokta ileri sürebilir.

Başkan Yargıç, ileri sürülen noktayı değerlendirir ve kuralın uygulanmasını Usul Kuralları uyarınca inceler.

Başkan Yargıç, konu hakkında bağımsız olarak nihai kararı verir.

Usule ilişkin nokta, telafisi imkânsız sonuçların önlenmesi için derhâl düzeltme gerekmedikçe konuşmacının sözünü kesmemelidir.

Madde 30: Parlamenter Soru Noktası

Usul Kuralları hakkında bir soru bulunması hâlinde, doğrudan Başkan Yargıç'a parlamenter soru noktası yöneltilebilir. Başkan Yargıç gerekli açıklamayı yapar.

Bu nokta, konuşmacının sözünü kesemez.

Madde 31: Kişisel Ayrıcalık Noktası

Kişisel ayrıcalık noktası, yargılamaya katılımı etkileyen kişisel rahatsızlık veya elverişsizlik durumlarını bildirmek amacıyla ileri sürülebilir. Örneğin oda sıcaklığı veya sesin duyulamaması bu kapsamdadır.

Bu nokta, sesin duyulamaması hâli dışında konuşmacının sözünü kesemez.

Bir Mahkeme üyesinin duruşma salonundan ayrılması gerekiyorsa, örneğin tuvalete gitmek amacıyla, Mesaj Kâğıdı aracılığıyla Başkan Yargıç'tan izin istemelidir.

Madde 32: Yönetilen Tartışma

Bir yargıç, Başkan Yargıç'ın önergeler için söz hakkı açtığı sırada, müzakereler sırasında belirli bir meselenin tartışılmasını kolaylaştırmak amacıyla yönetilen tartışma önergesi sunabilir.

Önergeyi sunan yargıç, tartışmanın amacını belirtmeli ve 20 dakikayı aşmayacak şekilde toplam süre önermelidir. Başkan Yargıç önergeyi kabul veya reddedebilir ve bu karara karşı başvuru yolu yoktur.

Önergenin kabulü için yargıçların basit çoğunluğunun onayı gerekir.

Önerge kabul edildikten sonra yargıçlar, Başkan Yargıç tarafından tanınmak için plakelerini kaldırır. Tanınan yargıç konuşur ve diğerleri sırayla devam eder.

Madde 33: Yönetilmeyen Tartışma

Bir yargıç, önergeler için söz hakkı açıkken müzakereler sırasında yönetilmeyen tartışma önergesi sunabilir.

Önergeyi sunan yargıç, tartışmanın konusunu ve süresini belirtmelidir.

Başkan Yargıç, önergenin kabul edilip edilmeyeceği konusunda nihai yetkiye sahiptir.

Önergenin kabulü için yargıçların basit çoğunluğunun onayı gerekir.

Önerge kabul edildikten sonra yargıçlar, birbirlerinin sözünü kesmemek kaydıyla Başkan Yargıç tarafından tanınmaksızın serbestçe tartışabilirler.

Madde 34: Önerge

Önerge, yargılamanın seyrinin değiştirilmesine imkân tanıyan usulî bir araçtır.

Bir yargıç veya vekil, yargılama sırasında herhangi bir zamanda önerge sunabilir. Önerge yoluyla yargıç veya vekil; mevcut yargılama aşamasının süresinde değişiklik yapılmasını, mevcut tartışmanın niteliğinin değiştirilmesini veya tartışılan konunun değiştirilmesini önerebilir.

Her önerge aşağıdaki bilgileri içermeli ve önergeler şu şekilde formüle edilmelidir:

Tartışma Türü

Konu

Toplam Konuşma Süresi

Bireysel Konuşma Süresi

“[Konu Adı] üzerinde tartışmak üzere Yönetilen / Yarı Yönetilen / Yönetilmeyen Tartışma yapılması yönünde önerge sunarım. Toplam konuşma süresi X dakika, bireysel konuşma süresi Y dakika olacaktır.”

Toplam konuşma süresi ve bireysel konuşma süresi, kalan olmaksızın eşit şekilde bölünebilir olmalıdır.

Tüm önergeler, ileri sürüldükleri anda Başkan Yargıç’ın onayına tabidir. Başkan Yargıç gerekli gördüğü hâllerde önergeyi plaket oylamasına açabilir.

Madde 35: Plaket Oylaması

Plaket oylaması, NCS 2026’nın temel oylama usulüdür.

Plaket oylaması, Başkan Yargıç tarafından gerekli görülen her hâlde başlatılabilir.

Bu durumda Başkan Yargıç ilk olarak “Lehte olanlar plaketlerini kaldırsın” diyerek lehte oyları ister ve kullanılan lehte oyları sayar. Ardından Başkan Yargıç “Aleyhte olanlar plaketlerini kaldırsın” diyerek aleyhte oyları ister ve kullanılan aleyhte oyları sayar.

Madde 36: Oturumun Askıya Alınması, Ertelenmesi ve Hükmün Açıklanması

Mahkeme’nin askıya alınması, yargılamaya belirli bir süre için geçici olarak ara verilmesini ifade eder. Askıya alma hâlinde yargılama derdest kalır ve bu sürenin sona ermesiyle veya Başkan Yargıç’ın yönlendirmesiyle devam eder.

Mahkeme’nin ertelenmesi, Mahkeme oturumunun veya celsesinin resmî olarak kapatılmasını ifade eder. Erteleme hâlinde yargılama, Mahkeme tarafından aksi belirlenmedikçe sonraki bir oturuma kadar veya ilgili celse bakımından sona erdirilir.

Hükmün açıklanması, Mahkeme'nin önündeki uyuşmazlığa ilişkin kararının resmî olarak bildirilmesini ifade eder. Hükmün açıklanması, Mahkeme'nin davanın esası hakkındaki değerlendirmesinin ilanı niteliğindedir ve usulî bir ara verme veya oturumun kapatılması olarak kabul edilmez.

Her oturumdan sonra, Mahkeme ertelenmemiş veya hüküm açıklanmamış olmak kaydıyla, Başkan Yargıç kahve molası verilmesi amacıyla yargılamayı askıya alır.

Yargılamanın her bir aşamasının, örneğin açılış beyanları ve delil sunumu gibi aşamaların, tamamlanması üzerine Başkan Yargıç Mahkeme'yi erteler.

Yargılamanın son aşamasında Başkan Yargıç hükmü açıklar.

Madde 37: Karar / Hüküm

Davaya ilişkin esasa dair meseleler, yargıçların basit çoğunluğu ile karara bağlanır. Esasa ilişkin oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

Karar metni yargıçlar tarafından hazırlanır; nihai karar ve son söz Başkan Yargıç tarafından yazılır.

Başkan Yargıç, kararı basın ve vekiller huzurunda açıklar.

E. İTİRAZLAR

Madde 38: İtirazlara İlişkin Genel Kurallar

Taraflar, karşı tarafın işlemlerinin hukuka uygunluğunu sorgulamak amacıyla itiraz ileri sürebilir.

İtiraz ileri sürmek isteyen katılımcı ayağa kalkmalı, itiraz türünü belirtmeli ve itirazın hukuki dayanağını açıklamalıdır.

İtirazlar konuşmacının sözünü kesebilir.

Bir itirazın kabul veya reddedilmesi konusunda son söz Başkan Yargıç'a aittir ve bu karara karşı başvuru yolu yoktur.

İtirazın kabul edilmesi hâlinde, itiraza konu beyan Mahkeme kaydından çıkarılır ve hiçbir taraf bu beyana daha sonra atıfta bulunamaz.

Madde 39: Esasa Etkisizlik İtirazı

Bir taraf, karşı tarafın sunduğu beyanın hukuki temelden veya gerçeklikten yoksun olduğunu düşünüyorsa esasa etkisizlik itirazı ileri sürebilir.

Başkan Yargıç'ın bu itiraz hakkındaki kararına, bir yargıç veya karşı taraf tarafından itiraz edilebilir.

Bu itiraz; delil sunumu, cevap ve karşı cevap aşamalarında ileri sürülebilir.

Madde 40: Belirsizlik İtirazı

Doğrudan sorgu veya çapraz sorgu sırasında sorular açık ve kesin olmalıdır. Bir sorunun muğlak veya kafa karıştırıcı olması ve tanığın uygun şekilde cevap vermesini engellemesi hâlinde bu itiraz ileri sürülebilir.

Madde 41: Tartışmacı Soru İtirazı

Doğrudan sorgu veya çapraz sorgu sırasında bir taraf soru sormak yerine beyanda bulunursa, tartışmacı soru itirazı ileri sürülebilir.

Madde 42: Tanığı Sıkıştırma İtirazı

Taraflar, sorgu sırasında tanığı taciz etmekten, baskı altına almaktan veya huzursuz etmekten kaçınmalıdır. Bu durumun gerçekleşmesi hâlinde tanığı sıkıştırma itirazı ileri sürülebilir.

Madde 43: Birleşik Soru İtirazı

Her seferinde yalnızca bir soru sorulmalıdır. Bir tarafın birden fazla soruyu tek bir soru içinde birleştirmesi hâlinde birleşik soru itirazı ileri sürülebilir.

Madde 44: Ehliyetsizlik / Yetkinlik Dışı Beyan İtirazı

Bir taraftan teknik uzmanlığının ötesinde veya doğrudan sorgunun kapsamı dışında kalan bir beyanda veya görüşte bulunması istenirse, ehliyetsizlik / yetkinlik dışı beyan itirazı ileri sürülebilir.

Madde 45: İlgisizlik İtirazı

Taraflarca yapılan tüm beyanlar davayla ilgili olmalıdır.

Bu itiraz; delil sunumu, cevap ve karşı cevap aşamalarında ileri sürülebilir.

Madde 46: Yönlendirici Soru İtirazı

Yönlendirici soru itirazı, tüm evet veya hayır sorularına uygulanmaz. Bu itiraz yalnızca sorunun, tanığı vekilin önerdiği cevap doğrultusunda yönlendirmesi hâlinde ileri sürülebilir.

Bu itiraz yalnızca çapraz sorgularda geçerlidir.

Başkan Yargıç, sorunun tanığı belirli bir cevaba önemli ölçüde yönlendirip yönlendirmediğini değerlendirmelidir.

Madde 47: Soruyla İlgisiz Cevap İtirazı

Bir tanığın doğrudan sorgu veya çapraz sorgu sırasında soruya cevap niteliği taşımayan bir yanıt vermesi hâlinde, karşı taraf itiraz ileri sürebilir.

Madde 48: Önyargı / Haksız Etki İtirazı

Önyargı, olgusal temelden yoksun şekilde önceden oluşturulmuş kanaat veya taraflılık anlamına gelir.

Tüm hukuki ve fiilî beyanlar, Mahkeme üyelerinin kişisel bütünlüğüne saygılı olmalıdır.

Bu itiraz, yargılamanın her aşamasında ileri sürülebilir.

Madde 49: Spekülasyon İtirazı

Spekülasyon, bir tanığa olay hakkında doğrudan bilgisi olmaksızın muhtemel sonuçları tahmin etmesi veya varsayımsal değerlendirme yapması istenildiğinde ortaya çıkar.

Madde 50: Tanıklık Eder Nitelikte Beyan İtirazı

Tanıklık eder nitelikte beyan itirazı, bir tarafın belirli bir olaya bizzat tanık olmuş gibi konuşma yapmasına karşı ileri sürülen itirazdır.

Madde 51: Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi İtirazı

Yanlış veya yanıltıcı bilgi itirazı; bir yargıç veya vekilin vakıalar, uygulanacak hukuk veya usul kuralları hakkında esaslı şekilde hatalı veya yanıltıcı bilgi vermesi hâlinde ileri sürülebilir.

Bu itiraz üzerine Başkan Yargıç, beyanın yanış veya yanıltıcı bilgi niteliği taşıyıp taşımadığını belirler. İtirazın kabul edilmesi hâlinde, konuşmacı beyanını düzeltir veya açıklığa kavuşturur. İtirazın reddedilmesi hâlinde konuşmacı devam eder.

Madde 52: Listede Belirtilmeyen İtirazlar

Bir tarafın yukarıdaki listede belirtilmeyen bir itiraz ileri sürmesi hâlinde, Başkan Yargıç veya Başkan Yardımcısı Yargıç gerekli araştırmanın yapılması amacıyla süreyi durdurur.

